

Un imperativ al epocii noastre:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

DEZARMAREA

de M. Roșca

pag. 3-a

Probleme actuale ale economiei agrare

de Costin Murgescu

pag. 4-a

O casă minunată

de Nicolae Deleanu

pag. 7-a

GLASUL RAȚIUNII

La ora cind aceste rinduri văd lumina tiparului, convorbirile dintre N. S. Hrușciov și D. Eisenhower — moment principal în vizita președintelui Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. în Statele Unite — sînt în plină desfășurare. Cu toate acestea, se poate spune de pe acum că vizita lui N. S. Hrușciov și manifestările ce le-a prilejuit vor avea consecințe pozitive asupra vieții internaționale, în ansamblul ei.

Printre consecințele evidente, locul central îl ocupă propunerile de dezarmare generală și totală prezentate de înaltul oaspe sovietic în Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite. Planul sovietic, ce-a făcut înconjurul globului cu o viteză demnă de epocă, se distinge prin modalitatea abordării problemei și prin concepția, rațională și îndrăzneată în același timp, alată la baza soluționării ei definitive.

Pentru observatorul lucid este evident că orice alte planuri pentru soluționarea acestei probleme, raportate la stadiul actual al mijloacelor de distrugere, apar ineficace. În zilele noastre, dezarmarea nu este numai o problemă a păcii și a războiului; ea aduce în primul plan pe aceea a supraviețuirii civilizației create de omenire în decursul milenilor. Limitarea forțelor armate și armamentelor nu poate constitui, din acest motiv, decît o etapă și nu un scop în sine. Fără desființarea generală și totală a oricăror mijloace de distrugere, pacea va continua să se afle în pericol. Cercurile ce își întemeiau politica pe război au căutat în ultimele două decenii, cu infrigurare patologică, ceea ce e au numit „arma totală”. Această armă a fost găsită și caracterul profund rațional al propunerii sovietice constă în faptul că ea afirmă ideea unei dezarmări totale. Arma totală nu poate fi anihilată decît de o pace totală. E o concluzie incontestabilă.

Propunerea pentru dezarmarea generală și totală este pe deplin justificată de evoluția socială și de întreaga dezvoltare a gândirii tehnico-științifice contemporane.

Apariția și consolidarea definitivă a sistemului mondial al socialismului, ca o forță materială și spirituală avînd o pondere hotărîtoare în structura economică și politică a globului, exercită o puternică influență asupra tuturor laturilor vieții internaționale. Socialismului îi este străină ideea războaielor înrobitoare, țările lagărului socialist sînt pe deplin interesate în dezvoltarea pașnică a lumii. Această atitudine se impune pas cu pas în arena internațională, întrunește mereu noi aderenți și va avea pînă la sfîrșit cîștig de cauză. Propunerea făcută de guvernul sovietic reflectă tendința de mai sus și în sprijinul ei se află întreaga autoritate materială și morală a lagărului socialist.

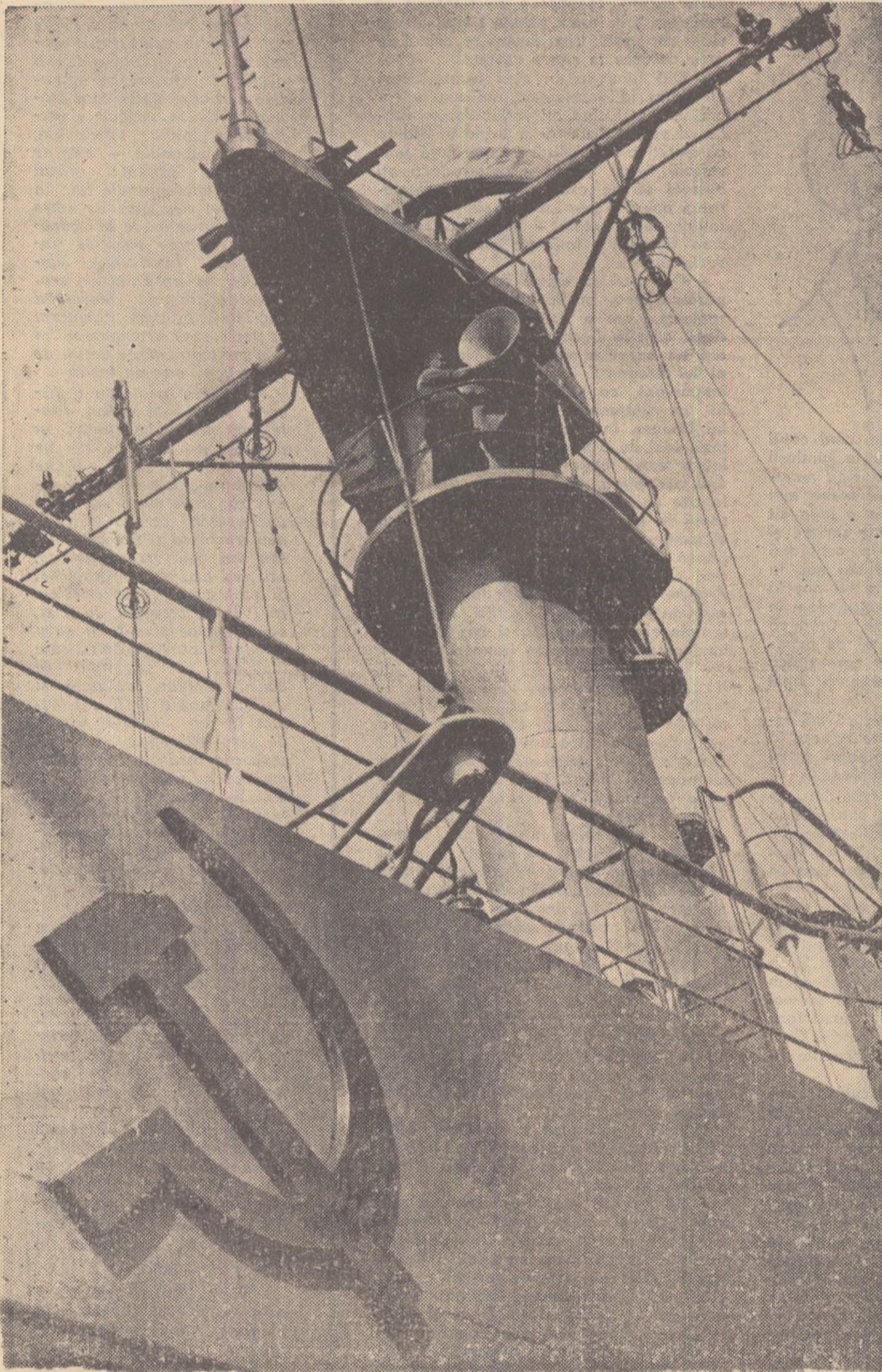
În cadrul fenomenelor sociale apărute după cel de al doilea război mondial, un loc însemnat îl ocupă deslărmarea sistemului colonial și apariția noilor state independente din Asia și Africa. Indiferent de sistemul lor social, aceste țări, cu economia înăpoiată datorită unor factori istorici cunoscuți, sînt interesate în dezvoltarea economiei naționale. Ele se manifestă activ în apărarea păcii nu numai pentru a evita distrugerile războiului, dar și pentru că pacea le asigură condițiile necesare dezvoltării lor economice. Spre aceste regiuni, așa cum a arătat N. S. Hrușciov în cuvîntarea sa la O.N.U., se pot îndrepta o parte din sumele disponibile rezultate în urma dezarmării generale și totale. Din acest motiv, popoarele și majoritatea guvernelor din aceste țări au salutat noua propunere a Uniunii Sovietice, pe care o sprijină cu căldură.

În sfîrșit, trebuie să semnalăm și un alt fenomen social cu vaste implicații în lumea contemporană. Socialismul a demonstrat că există posibilități practic nelimitate pentru utilizarea în scopuri pașnice a tuturor marilor descoperiri științifice. Uniunea Sovietică a dovedit că descoperirile științifice își pot găsi aplicația pașnică, imediat după formularea lor teoretică, fără reținerile și întîrzierile cunoscute în celelalte orînduiri sociale. Uniunea Sovietică își întemeiază creșterea furtunoasă a forțelor de producție în drum spre comunism pe capacitatea de a utiliza în scopuri pașnice aceste cuceriri. Se încetănește astfel pretulindeni ideea posibilității îmbunătățirii rapide a condițiilor generale de viață pe baza științei și tehnicii actuale, posibilități ce vor fi mult mai mari în cazul unei dezarmări generale și totale.

Iată cîteva dintre temeiurile pe care se sprijină noua propunere sovietică privitoare la cea mai actuală problemă internațională. Se pot purta discuții privitoare la mijloacele de atingere a scopului ultim, dar valabilitatea propunerii ca atare este indiscutabilă. Ea nu se întemeiază numai pe dorințele sau pe aspirațiile veșnice ale omenirii, ci și pe realitățile incontestabile ale veacului nostru, care impun cu necesitate dispariția războaielor din viața popoarelor.

În acest sens a înregistrat opinia publică mondială propunerea Uniunii Sovietice. Sprijinul ei constituie un element hotărîtor pentru o eră de pace și avînt constructiv.

VEAC NOU

Spărgătorul de gheață atomic „Lenin”. (Catargul)

Anul XV

25 SEPTEMBRIE 1959

12 PAGINI, 1 LEU

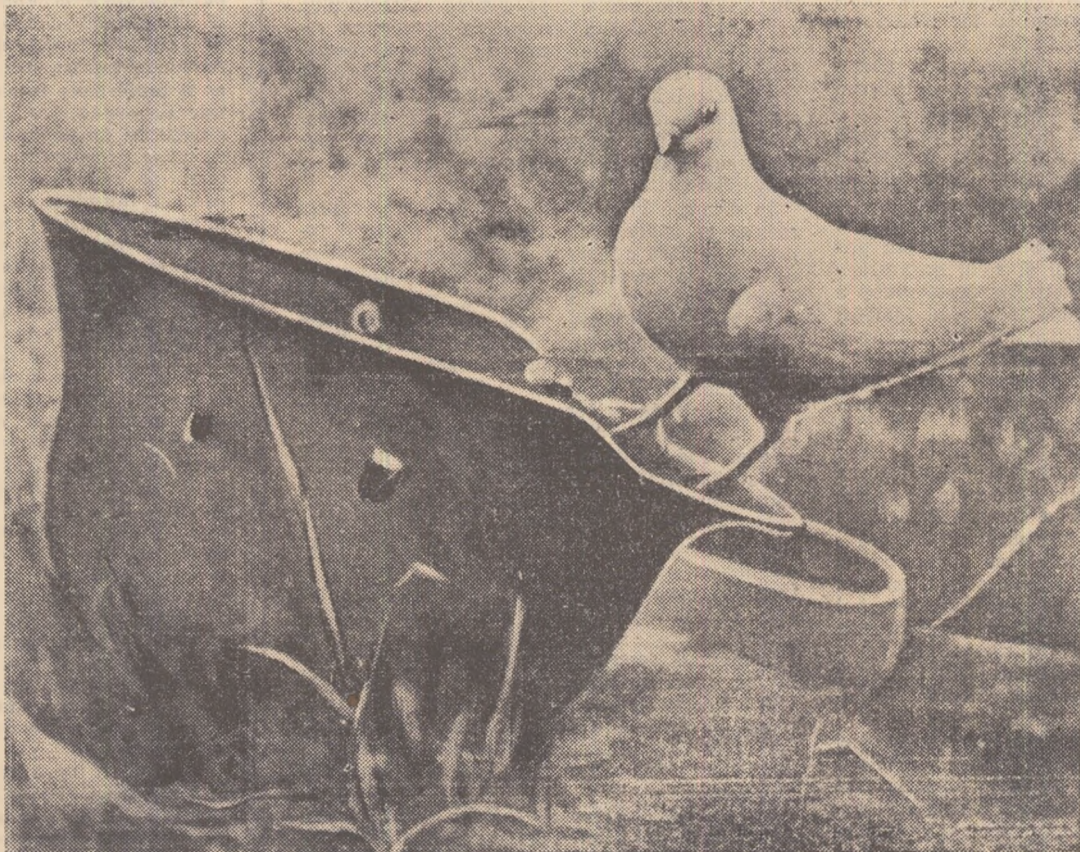
38
(758)

DEZARMAREA

„Incordarea relațiilor internaționale — a spus N. S. Hrușciiov în propunerile de însemnătate istorică făcute la 18 septembrie de la tribuna Adunării Generale a O.N.U. — nu poate să se prelungească la nesfârșit: sau ea va ajunge atât de intensă încât va rămîne o singură soluție — războiul, sau prin eforturile comune ale statelor se va reuși să se obțină lichidarea acestei încordări”. Războiul este soluția nerațională, absurdă, a unui nod — în aparență — gordian. Soluția așteptată de întreaga lume, soluția rațională, este aceea a eforturilor comune și ea trebuie să ducă neapărat la instaurarea unei păci trainice prin dezarmarea generală și totală, așa cum a fost formulată în declarația guvernului sovietic. „Armele sînt create de mîna omului — spune această declarație. Aceeași mîna este capabilă să le și distrugă”.

Explozia unei singure bombe cu hidrogen distruge totul pe o rază de sute de km. Ce ar însemna oare o asemenea eventualitate în cazul unui nou conflict armat, dus pînă la ultimele consecințe? Zeci de milioane de vieți omenești pierdute, alte sute de milioane de vieți răvășite, multe generații viitoare compromise, un imens dezastru al valorilor culturale create în decurs de milenii de civilizație... Nu aceasta ar fi oare în linii mari și brutala frescă pe care un război termoneuclear ar trasa-o pe fundalul îmbibat de sînge al istoriei?

Aho!irea războiului nu mai este azi un vis irealizabil, nu mai constituie, în condițiile actuale, o utopie. Calea nemijlocită a asigurării păcii este dezarmarea. Iată de ce propunerile făcute de N. S. Hrușciiov și Declarația guvernului sovietic de a se realiza în patru etape anuale o dezarmare generală și

totală au un caracter epocal. Ecoul uriaș pe care l-au produs marchează nu numai cotitura pe care masele, cu instinctul lor sănătos, au simțit-o în puternicul imbold de pace izvorit din cuvintele premierului sovietic, ci și crearea unor posibilități reale pentru înmormîntarea definitivă a spectrului războiului.

cusuni foarte vaste și adînci în sectorul social, psihologic și cultural — nu mai este un secret pentru nimeni. Sănătatea publică este deasemeni grav periclitată. Un simptom pe cit de alarmant pe alt de caracteristic este sporirea nebănuită a cazurilor de boli cardio-vasculare și a celor de nervi, datorită tensiunii nervoase provocate de „războiul rece” și consecințele lui. Nu spune oare nimic faptul că în Statele Unite se cheltuiesc anual 400 milioane dolari numai pentru „calmante”? Sau că senatorul Hill se plîngea în 1955 de lipsa a 370.000 clase de școală și a 135.000 învățători?

Toate calculele logicii, toate concluziile bunului simț, toată grija pentru soarta omului și viitorul planetei noastre duc categoric spre necesitatea dezarmării. Dar așa cum arată Declarația guvernului sovietic — „adversarii dezarmării încearcă adesea să compro-

mită însăși ideea dezarmării, afirmînd că încetarea producției de armament ar atrage ciupurile, după sine, în mod obligator, dificultăți economice și ar lipsi de lucru pe mulți oameni ocupați acum în industria de armament”.

S-au găsit deasemeni economiști burghezi care susțină că războiul ar fi singura metodă de consum pe scară largă; că, evitînd subconsumația, menținînd cererea la un nivel înalt, cheltuielile militare ar duce și la folosirea forței de muncă. E drept că economia de război a produs monopolurilor occidentale profituri de ordinul a multe zeci de milioane de dolari. Nu corporațiile au furnizat oare aviația și tancurile, artileria și munițiile, echipamentul și hrana altor milioane de soldați? Nu dețin azi încă unele corporații monopolul armelor A și H, chimică, biologică, etc?

Azi însă — așa cum a declarat N. S. Hrușciiov — „dezarmarea generală și totală ar permite ca uriașe mijloace materiale și financiare să fie trecute de la producția armelor morții la scopuri constructive”. O sumă echivalentă cu cheltuielile de înarmare ale ultimului deceniu permite construirea a 150 milioane case. Alte investiții ar duce la construirea de spitale, drumuri, școli, instituții de cultură. Dispariția obstacolelor artificiale din calea dezvoltării comerțului internațional ar deschide noi debușee. Ajutorarea țărilor slab dezvoltate ar spori mult nevoile de consum. Cerere tot mai mare, producție sporită, resorbirea integrală a brațelor de muncă, iată ce ar putea într-adevăr îndepărta crizele și declinul economic al regimului capitalist, pentru care economia de război nu constituie decît un paleativ temporar și ineficace.

Inarmarea: un monstru insașiabil

Pregătirea și ducerea unui război cer în epoca noastră cheltuieli astronomice. Cu prețul unui avion de vînătoare se poate cumpăra un sfert de milion de hectolitri de grâu pentru populațiile ilămindă ale globului. Costul unui bombardier greu ar ajunge pentru construirea a 80 de km de șosea betonată sau a două imense spitale perfect utilizate, a 30 de foarte mari școli sau a două centrale electrice, fiecare deservind cite un oraș de 60.000 de locuitori. Iar un cruciător costă cit construirea unor locuințe moderne pentru 8.000 de oameni. Cu prețul unei bombe H teleghidate balistice se poate construi un mare oraș.

Mai este deci necesar să se sublinieze ce imense valori sînt sortite scrumului de prima clipă a războiului? Căci se știe că războiul cere cheltuieli infinite mai mari decît cele necesare pentru pregătirea lui. Numai din costul celui de al doilea război mondial (fără să se calculeze și valoarea distrugerilor echivalente cu peste un trilion de ruble numai pe continentul european) s-ar fi putut asigura fiecărei familii de pe glob o locuință spațioasă și un trai îmbelșugat pe toată durata vieții. Astăzi cheltuielile mondiale ale unei singure zi de înarmare sînt egale cu costul a

40.000 de case ultra-moderne. Cheltuiela anuală pentru înarmare ar ajunge pentru construcția a 10.000 de centrale termo-electrice de cite 100.000 de kW, sau pentru 20.000 de spitale perfect utilizate cu cite 1.275 paturi. Mai este oare nevoie de altă pledoarie în favoarea dezarmării decît cifrele acestea atît de elocvente?

La 10 mai 1955, delegația sovietică propuse la O.N.U. măsuri concrete pentru reducerea înarmărilor și interzicerea armelor nucleare. S-a calculat că, dacă s-ar fi dat urmare acestor propuneri, s-ar fi putut realiza cele ce urmează: Statele Unite ar fi putut reduce impozitele cu 20 miliarde dolari anual, ceea ce ar fi putut spori de 1,5 ori cumpărăturile de alimente ale întregii populații. Anglia ar fi putut reduce impozitele cu 300 milioane lire, ceea ce echivalează cu 300.000 locuințe de cite 3 camere. Franța putea scădea impozitele cu 275 milioane franci, ceea ce reprezintă contravaloarea a 4 milioane tone cărbune, 69.000 tractoare de cite 15 C.P., 600 milioane sticle de lapte, 750.000 biciclete, 60.000 apartamente de cite 3 camere, 1.600 școli și 18.000 km șosele.

8,4 miliarde dolari mai mult decît s-au strîns în tot rîstimpul de la primul președinte Washington și pînă la Truman. Urcarea impozitelor nu a apărut însă economia capitalistă de deficite uriașe. Sporirea cantității de hîrtie-monedă a dus la inflație. Iar aceasta a afectat nemijlocit prețurile la mărfurile alimentare și de larg consum. Tot în Statele Unite, de pildă, prețul produselor alimentare a crescut față de 1939 cu mai bine de două ori și jumătate iar la îmbrăcăminte cu mai bine de două ori.

Inarmarea se soldează deci cu pauperizarea maselor largi ale țărilor capitaliste. Că această pauperizare are reper-

Dezarmarea și încrederea între state

De la 18 septembrie a devenit evident, chiar și pentru cei mai puțin versați în problemele complicate ale politicii internaționale, că inițiativa sovietică are o imensă importanță pentru consolidarea cauzei păcii. Cînd posibilități certe pentru slăbirea încordării internaționale, ea este menită să stabilească pe baze solide încrederea și înțelegerea necesară între state.

Cînd, acum aproape două secole, Kant își imagina ch'pul „Păcii veșnice” aceasta mai era încă o utopie: nici argumentele gînditorului nu depășeau arsenalul platonice, nici raționamentele lui nu erau însoțite de soluții concrete, nici condițiile istorice nu erau îndejuns de coapte. Astăzi însă este evident că sînt create condițiile necesare pentru o colitură categorică spre bine în relațiile internaționale, pentru lichidarea totală a „războiului rece” în interesul întregii omeniri. Și în aceste condiții, propunerile sovietice sînt pași concreți, care ar putea stabili încrederea între state. „Cînd nici un stat — a spus tovarășul N. S. Hrușciiov — nu va avea de fapt posibilitatea de a porni acțiuni militare împotriva altor state, relațiile internaționale vor începe să se dezvolte sub semnul încrederii. Suspiciunile și teama vor dispărea toate țările vor putea să se comporte una față de alta ca adevărați vecini buni. Se vor deschide larg porțile colaborării economice, comerciale și culturale între toate statele. Pentru prima oară pacoa sigură și

trainică la care năzuiesc atît de mult popoarele va deveni o realitate efectivă”.

Intr-adevăr, desființarea armatelor terestre, navale și aeriene, lichidarea ministereor de război, a statelor majore și a școlilor militare, desființarea bazelor de pe teritorii străine și distrugerea întregului echipament atomic și termoneuclear, a rachetelor, a armelor chimice și biologice ar face imposibilă o nouă agresiune. Iar dispariția spaimei de război ar duce, odată cu încrederea între state, la colaborarea internațională pe scară întinsă. Expresie fermă a concepției care stă la baza politicii sovietice și a întregului lagăr socialist, propunerile acestea corespund intereselor maselor din întreaga lume, fapt care explică imensul lor răsunset. Covîrșitoarea majoritate a globului a primit cu deplină aprobare propunerile din 18 septembrie 1959 ale Uniunii Sovietice, care indică drumul pentru înălturarea războiului din viața omenirii. Prin trăducerea în viață a acestor propuneri planeta noastră nu va mai aminti periodic singerosul, absurdul exemplu de care ne vorbea scriitorul belgian Maurice Maeterlinck: acela a două colonii de termite care se luptă între ele pînă la exterminare.

M. Roșca

SPRE UN SISTEM DE TELEVIZIUNE MONDIALA?

Spre deosebire de emisiunile radiofonice care, folosind undele medii și scurte au dobândit de mult o circulație mondială — televiziunea continuă încă să-și păstreze caracterul regional, strict limitat de raza mică de acțiune a emițătoarelor. În mod obișnuit, emisiunile centrelor de televiziune nu pot fi recepționate decât la distanțe mai mici de 100 km. Cauza? Unde ultracurte utilizate în televiziune, se propagă numai în linie dreaptă, oarecum asemenea fascicolului de lumină al unui reflector, nerăspinzându-se în spațiu în toate direcțiile cum se întâmplă cu undele radiofonice obișnuite. Prin urmare, ele nu pot învinge mari obstacole naturale (munți, dealuri) și nici nu urmează în drumul lor curbura suprafeței terestre.

Primele încercări de a se întâlni acest neajuns s-au făcut prin plasarea la o înălțime cât mai mare a antenelor de emisie. În acest scop, sînt folosite clădiri înalte sau construcții anume făcute. La Moscova de pildă se construiește acum o antenă-torn de peste 500 de metri, care va bate toate recordurile de înălțime și va mări considerabil teritoriul pe care sînt recepționate programele telecentrului moscovit.

Dar acestea sînt doar rezolvări parțiale la care tehnica erei atomice nu se poate opri.

Pentru crearea televiziunii mondiale, specialiștii în electronică se vor uni... cu astronauții. Într-adevăr soluția optimă a problemei nu poate fi găsită decât în Cosmos. De altfel, ea este studiată de mult din punct de vedere teoretic și, dat fiind pașii uriași pe care îi face tehnica astronomică, înfăptuirea ei nu poate întârzi.

Despre ce este vorba?

Încă în vara anului trecut, acad. N. Barașov a declarat ziaristilor că lansarea unui sputnik „imobil” este un lucru pe deplin posibil. El arăta că un satelit artificial al Pământului, lansat în planul ecuatorului terestru și care s-ar mișca de la vest spre est cu o viteză suficient de mare pentru a înconjura planeta noastră în douăzeci și patru de ore, s-ar afla un timp foarte îndelungat deasupra aceleiași regiuni de pe glob. Așadar, practic, el urapărea nemîșcat pe cer. Specialiștii sovietici au determinat orbita optimă necesară. Ea se află la aproape 36.000 de km înălțime; pentru ca mișcarea de revoluție a satelitului să aibă o viteză unghiulară egală cu cea a rotației Pământului, sputnikul „imobil” ar trebui să se deplaseze cu o viteză liniară de peste trei km pe secundă.

În raza de acțiune a unei stații de retransmisie pe unde ultracurte plasată la această înălțime, ar intra o suprafață foarte întinsă de pe ambele emisfere pămîntești, mărginită la nord și sud de regiunile polare și măsurînd pe ecuator peste 18.000 de km adică aproape jumătate din circumferința globului. Spre a acoperi toată suprafața planetei — cu excepția unor mici porțiuni din Arctica și Antarctica — ar fi necesari trei asemenea sateliți „imobili”, prevăzuți cu stații de radio-recepție-emisie pe unde ultracurte, aflați la aproximativ 72.000 de km unul de altul. Cei trei sputnici ar trebui lansați din același punct din regiunea ecuatorială, cu viteze egale, la intervale de opt ore, spre a se plasa pe orbită la 35.800 km înălțime, cu o viteză liniară de 3,076 km pe secundă, împărțind orbita în trei sectoare de cîte 120 de grade.

Din numărul 7/1959 al revistei sovietice „Nauka i tehnika” aflăm și alte noi amănunte tehnice referitoare la această problemă. Retransmisia programe-

lor de televiziune s-ar putea realiza cu ajutorul unor antene parabolice asemănătoare celor care pot fi văzute pe acoperișul „Casei Științei” sau pe Palatul Telefoanelor din București dar, firește, mult mai mari. Aceste antene ur avea diametrul de 100 m și ar fi dotate cu instalații automate de orientare și urmărire.

Programul de joncțiune al televiziunii mondiale ar trebui să țină seama de o condiție importantă: direcția fascicolului de unde ultracurte de la un satelit la altul sau de la Pământ la satelit nu trebuie să coincidă cu direcția radiațiilor solare ce produc perturbări în radio-recepție. Între orele 11—15 și 23—3 (ora locală), telespectatorii vor putea recepționa doar programele stațiilor terestre aflate în regiunea respectivă, iar în restul timpului, emisiuni ale altor centre de televiziune de pe glob. De pildă: abonații aflați pe meridianele ce străbat teritoriul european al Uniunii Sovietice ar putea urmări la televizor — în afară de programele naționale — emisiunile posturilor din America între orele 3—7 și 15—19 (ora Moscovei) și pe cele transmise din China și alte țări aflate la aceeași longitudine, între orele 7—11 și 19—23.

A. B.

„SPUTNICII SOVIETICI IN CHIRURGIE”

Într-o noapte de iarnă, la unul din spitalele Irkutsk-ului a fost adus un accidentat. Omul alunecase sub roțile tramvaiului. Piciorul drept îi era rețezat și atîrna de un petec de piele. Dus în grabă în sala de operație, pacientul fu supus imediat unei intervenții chirurgicale al cărei rezultat se dovedi de-a dreptul uluitor: chirurgul reuși să-i „coase” la loc piciorul, care apoi se îndrăveni în scurt timp.

Vă veți întreba, desigur, cum de s-a putut face o asemenea operație unică în felul ei? Răspunsul vi-l dau noile aparate sovietice de cusut țesuturi care se bucură de aprecierea unanimă a specialiștilor din întreaga lume. Prin folosirea lor chirurgii au reușit să facă intervenții extrem de complicate, reducînd de cinci ori cazurile mortale înregistrate înainte vreme în urma suturii stomacului după operațiile de cancer și ulcer.

Aceste aparate, distinse cu „Marea medalie de aur” și „Diploma de Onoare a Expoziției Universale”, pot fi văzute astăzi nu numai în clinicile Uniunii Sovietice, ci și în multe alte țări ale lumii. Președintele Congresului Internațional pentru bolile de inimă și vasculare, Doliotti, vorbind despre aparatele de sutură sovietice a declarat următoarele: „Cred că exprim părerea unanimă a tuturor celor prezenți aici declarînd că aceste aparate sînt „sputnicii sovietici” în domeniul chirurgiei”.

Interesul manifestat de străini pentru noile descoperiri ale savanților sovietici în acest domeniu este extrem de mare. În cartea de impresii a Institutului de cercetări în domeniul aparatului chirurgical experimental găsim printre alte sute de aprecieri elogioase, următoarele rînduri scrise de Blair Rogers, de la colegiul medical al universității din New York: „Vizitînd institutul dumneavoastră m-am convins că noi, americanii, avem multe de învățat de la colegii noștri sovietici. Nutresc speranța că singurul război pe care-l vom duce laolaltă în viitor va fi războiul împotriva bolilor”.

Televizoare pe automobile

Doi ingineri sovietici au reușit să construiască un televizor portativ pe care l-au instalat pe o mașină „Moskviici”.

Alimentarea cu curent a televizorului se face de la acumulatorii motorului, cu ajutorul unui transformator de curent special cu semiconductor.

Cartografii au de lucru

Hărțile existente se învechesc și nu mai corespund realităților. Pe scoarța pământului, în țările unde oamenii s-au eliberat pentru totdeauna de jugul capitalului și al exploatareii apor necentenilor noi și minunate monumente ale geniului omenesc. Unul dintre ele e fără îndoială și uriașul lac de acumulare al

O uriașă sursă de putere Energia fluxului marin

În fiecare zi, timp de 6 ore și 12,5 minute, nivelul apelor mărilor și oceanelor crește în flux, iar apoi scade în alte 6 ore și 12,5 minute în reflux. Acest fenomen se produce necentenit, de sute de milioane și miliarde de ani. Atracția Lunii face ca apele oceanelor să formeze două proeminențe, care urmăresc rotația aparentă a astrului nopții în jurul globului terestru, călătorind de la vest spre est și ocolind Pământul în 24 de ore și 50 de minute. La atracția lunară se mai adaugă și cea solară, a cărei influență asupra marelui este însă mult mai redusă.

În larg, diferența de nivel între flux și reflux este sub un metru. În schimb, la țarm această diferență variază mult, după configurația coastelor și a fundului mării. Acolo unde fluxul este silit să pătrundă în locuri înguste, intensitatea sa crește foarte mult. În Canalul Mincii de pildă, diferența de nivel dintre flux și reflux este de 4 metri la intrarea dinspre Oceanul Atlantic, ajungînd pînă la 7 metri la capătul mai îngust al Canalului, dinspre Marea Nordului. În unele golfuri și estuare de riuri, aceste diferențe pot fi și mai mari, atîngînd în unele locuri cifra record de 15—16 metri.

În prezent, uriașă energie a marelui se pierde prin frecare. Astfel, la intrarea în Canalul Mincii, unda de mare are o putere medie de circa 180 mili-

oane de kilowați; cu opt ore mai tîrziu, ieșind din Marea Nordului, unda nu mai are decît 23 de milioane de kilowați. Diferența pierdută s-a cheltuit în eroziunea țărmurilor și virtejuri. Consecința acestei frecări este o frinare a rotației Pământului. Din acest punct de vedere, mările și oceanele pot fi asemănaute cu o uriașă frînă care înconjoară globul. Această frinare face ca Pământul să se rotească din ce în ce mai încet, răpîndu-i din energia sa cinetică de rotație.

Folosirea marelui va exploata o sursă de energie cu totul nouă: inerția globului terestru. Această rezervă de energie este imensă.

Încă din vechime s-a observat că energia marelui ar putea fi captată, în unele locuri aflîndu-se chiar mori acționate de energia fluxului. De aici pînă la ideea de a se construi hidrocentrale nu este decît un pas.

Se pune întrebarea: de ce mai trebuie construite și centrale hidroelectrice marine, de vreme ce mai există atîtea căderi de apă neutilizate în interiorul continentelor și, mai ales acum, cînd s-a început construirea centralelor atomoelectrice? Răspunsul este simplu: centralele marine se pot construi cu cheltuieli destul de mici, în locuri foarte îndepărtate de căderile de apă. În anumite condiții, kilowatul de „cărbune albastru” poate fi cel mai ieftin.

Centralele hidroelectrice ma-

rine vor fi construite îndeosebi la gurile estuarelor și ale golfulurilor înguste, în punctele unde diferențele de nivel între flux și reflux ating valorile cele mai mari.

Ele vor avea structura clasică a hidrocentralelor: un baraj care închide gura estuarului sau golfului, și turbine cu generatoare electrice. Neobișnuit la centralele marine va fi faptul că apa se va scurge în două sensuri: în timpul fluxului apa va curge dinspre mare spre golf, iar în timpul refluxului dinspre golf spre mare.

Pentru a mări randamentul instalațiilor, la mijlocul ciclurilor de flux și reflux, atunci cînd nivelurile apei din fața și din spatele barajului sînt apropiate, turbinele sînt folosite ca pompe, acumulînd apă în spatele barajului sau refulînd-o, pentru a spori diferența de nivel. Pomparea apei la diferențe mici de nivel cere energie puțină. Cu cîteva ore mai tîrziu, cînd diferența de nivel crește, apa pompată va restitui cu prisosință energia cheltuită cu pomparea.

Uniunea Sovietică este una din primele țări care au trecut la construirea de hidrocentrale marine. În golful Mezen din Marea Albă, o expediție științifică a Institutului de proiectări de centrale hidroelectrice a stabilit locul unde vor fi amplasate primele hidrocentrale marine sovietice.

ing. A. Negrea

Sănătatea minerilor se află sub permanenta supraveghere a medicilor sovietici.

microscop

noii centrale electrice de la Stalingrad, care se întinde pe o distanță de sute de kilometri spre nord, cu un debit de peste 13 miliarde metri cubi de apă. Din calea acestei tinere mări au trebuit să fie evacuate 120 de sate și centre de locuit cu o populație de peste 100.000 de oameni.

Paralel cu aceasta au fost făcute uriașe lucrări de îndiguire și amenajare a orașelor de pe traseu. Astfel, în fața Saratovului, devenit port la mare, s-au ridicat ziduri imense de protecție, s-a amenajat portul, s-au construit chenurile pentru ancorarea vaselor. În jurul orașului Engels s-a construit un dig de 15 kilometri lungime. Lucrări portuare și de îndiguire s-au

făcut și în jurul orașelor Kamîșin, Voljșki etc.

O uzină biochimică

La Belgorod a luat fînșă prima uzină biochimică din U.R.S.S. pentru producția de albumină furajeră. Ca materie primă vor fi folosite stuful și paie, precum și alte plante care se găsesc din abundență. Uzina a intrat în funcțiune.

Un laminor de 3.400 tone

La uzina metalurgică din Novolipetsk se amenajează o secție de laminare la rece a oțelurilor electrotehnice, cea

mai mare secție de acest fel din lume. În prezent s-a trecut la montajul unui laminor cu cinci caje în greutate totală de 3.400 tone, la care se va putea lamina oțel cu o grosime de 0,1 milimetri la o viteză de 35 metri pe secundă, adică de cîteva ori mai mare decît viteza realizată la cele mai moderne uzine din S.U.A.

Acest gigant industrial va intra parțial în funcțiune la începutul anului viitor.

Sfîrșitul fi'oxerei

În laboratorul de biofizică al Institutului de horticultură și viticultură din R.S.S. Moldovenească s-a constatat că izotopii radioactivi pot fi folosiți cu succes pentru stîrpirea filoxerei, acest dăunător atât de primejdios al viței de vie. Institutul a stabilit de asemenea și dozele de radiație necesare stîrpirii filoxerei în toate stadiile dezvoltării sale.

Scenă din filmul „Viața e în mâinile tale”.

Reflector

Răspunzând invitației ziarului „Iomiuri”, la 26 septembrie își începe turneul în Japonia ansamblul de stat de dansuri populare al U.R.S.S. de sub conducerea lui Igor Moiseev. Timp de peste o lună dansatorii sovietici vor da 30 de spectacole la Tokio, Nagoia și Osaka.

În studiourile din Riga a fost terminat filmul artistic „Iza”, după romanul scriitoarei Anna Brodele. Acțiunea este situată într-un sat leton, în primii ani postbelici.

O săptămână a filmului sovietic a avut loc între 14-20 septembrie la Oslo. Au fost prezentate filmele „Simfonia Leningradului”, „Idiotul”, „Inima nu uită”, „Publicul norvegian a făcut o primire entuziastă filmelor sovietice. Presa a relevat cu acest prilej bogatul conținut de idei al filmelor sovietice, subliniind măiestria interpretativă a actorilor

Peste câteva zile va pleca în Italia pentru un turneu mai îndelungat, un mare grup de maeștri ai circului sovietic — printre care vestitul dresor V. Durov, jonglerul Nazi Șirai, echilibristul M. Egorov, grupul dji-giștilor clovnii Mozel și A. Savici ș.a.

Spre sfârșitul anului, artiștii circului sovietic sunt așteptați în Republica Democrată Germană și în țara noastră.

Profesorul V. Arapov de la Conservatorul din Leningrad a petrecut câțiva ani în Republica Populară Chineză, unde a studiat originalul folclor muzical al acestei țări.

Rodul acestei călătorii îl constituie un poem simfonic bogat în motive populare chineze, pe care profesorul l-a terminat de curând și l-a intitulat „China liberă”.

Teatrul academic de dramă „A. S. Pușkin” din Leningrad și-a inaugurat stagiunea cu spectacolele „În ceasul al doisprezecelea” de A. Arbuzov, „Totul rămâne oamenilor” de S. Aleșin și „Viori de primăvară” de A. Stein.

Studioul central de filme documentare din Moscova realizează un film dedicat lansării rachetei cosmice sovietice în Lună. Filmul va înfățișa zborul la mari altitudini al unor rachete meteorologice, geodezice și al rachetelor având la bord animale. În cadrul filmului sînt incluse și câteva interviuri cu oameni de știință sovietici și străini despre următoarele progrese ale științei și tehnicii sovietice în domeniul zborurilor cosmice.

Se apropie de sfârșit turnarea filmului „Nunta de argint”, realizat de regizorul A. Zarhi după un scenariu al lui Serghei Antonov. În centrul acțiunii se află figura inginerului constructor Ivan Bulighin, pe care-l interpretează cunoscutul actor V. Merkuriev.

Printre cei aproape 200 de proaspeți absolvenți ai institutelor teatrale din Moscova, vare și-au început de curând activitatea pe scenă se află și câteva cunoștințe ale spectatorilor noștri de film, Nina Veselovskaia, al cărei joc am avut prilejul să-l admirăm în trilogia cinematografică „Calendarul” (Dașa), a început să joace la Teatrul „Stanislavski”, iar N. Arhanghelskaia, interpretează Dumitșai, ființa soră a lui Grigori Melekov din filmul „Pe Dorul liniștit”, își face debutul la teatrul „Sovremennik”, în piesa „Două țori”.

În studiourile din Tașkent

În studioul cinematografic din Tașkent se află în curs de realizare primul film artistic uzbek pentru cinemascop, intitulat „Înflorire pentru a doua oară”. Filmul va immortaliza un eveniment de mare însemnătate din viața poporului uzbek: trezirea la viață a Stepei Flămînde, munca oamenilor temerari care înfruntă natura aprigă și ies învingători. Regia filmului aparține regizorului Latif Faiziev.

La Tașkent se turnează și comedia „O surpriză”. Personajele ei, alese din rîndul constructorilor, sînt muncitori, ingineri, arhitecți. În mijlocul lor nimeresc din întâmplare mătușica Oitașa, o femeie ambițioasă și egolstă și bărbatul ei, indolentul responsabil al antrepoziției, Arslan. Noul mediu, oamenii harnici și onești alături de care lucrează, îi transformă treptat pe cei doi „bătrîni”. Ș. Abasov, regizorul acestui film, abordează pentru prima oară genul comediei cinematografice.

Un alt film la care lucrează cineaștii din Tașkent, inspirat, de asemenea din actualitate, se numește „Cînd înfloresc trandafirii”. Scriitorul K. Faizulin a închinat scenariul noului film oamenilor care cercetează bogățiile adîncurilor,

rampa și ecranul

M.H.A.T.-ul în a 62-a stagiune

Un film din lumea circului

Teatrul de artă din Moscova — M.H.A.T. își inaugurează în toamna aceasta cea de a 62-a stagiune, „stagiunea festivă” cum o numea A. Solodovnikov, directorul teatrului, într-un interviu acordat revistei „Sovetskaja kultura”. Într-adevăr, aniversarea centenarului nașterii lui A. P. Cehov, fondatorul M.H.A.T.-ului, constituie un eveniment deosebit pentru artiștii renumitului teatru moscovit. Spectacolul jubiliar îl va constitui piesa „Pescărușul”, prezentată pentru prima oară pe scena acestui teatru. Cu prilejul aniversării, colectivul M.H.A.T.-ului va da o serie de spectacole la Taganrog, orașul natal al lui Cehov. Un loc important în repertoriul stagiunii îl ocupă piesele lui N. Pogodin „Orologiul Kremlinului” și „A treia patetică”.

Premierele teatrului sînt numeroase, în majoritate cu piese inspirate din actualitate. Printre acestea se află „Piatra filozofală” de V. Razdolski, dedicată cercetătorilor în domeniul energiei atomice, și „Ecou îndepărtat”, de S. Golovanivski, ce urmărește destinele unor oameni în sufletele cărora războiul a lăsat urme adînci. Colectivul teatrului lucrează în prezent cu tînărul dramaturg M. Șatrov la definitivarea unei piese din viața tineretului; au loc ultimele repetiții cu piesa „După nunță”, o dramaturgie după romanul lui D. Granin. La începutul lui octombrie va avea loc premiera piesei „Bătălie în marș” de Galina Nikolaeva.

Pe lângă acestea au fost montate piesele „Moartea unui comis voiajor” de Arthur Miller, a cărei premieră va avea loc în cursul lunii noiembrie, „Frații Karamazov” după romnul lui Dostoievski și „Nora” de Ibsen (în interpretarea unui grup de tineri actori ai teatrului).

Cercul, cu lumea lui atît de deosebită și spectaculoasă, a atras întotdeauna pe cineaști. Dacă ne referim la filmele sovietice a căror acțiune se desfășoară pe arenă și dincolo de culisele circului, am putea enumera multe titluri, începînd cu „Cercul”, unul din filmele care au consacrat-o pe Liubov Orlova, și continuînd cu producțiile studiourilor sovietice din ultimii ani: „Arena celor curajoși”, „Imblinzirea de tigri”, „Pe arena circului”, „Un nou număr de atracție”, „Luptătorul și clovnul” ș.a. În studiourile „Maxim Gorki” din Moscova a fost terminat de curînd filmul „Prietenul Martin”, în care viața circului este din nou prezentată. Pe lângă cunoscuți actori de cinema ca Tatiana Koniuhova (din „Primele bucurii”, „Prea tîrziu”, „Alarmă la graniță”) și Serghei Filippov, care este și un excelent mim, în „Prietenul Martin” apare pentru prima oară pe ecran o celebritate a circului sovietic — clovnul Oleg Popov.

Animalele, și în mod special ursul „Desforjes”, hipopotamul „Bebe”, elefanții și alte animale, dețin la rîndul lor roluri importante. ...Dorința tînărului Serghei Kurihin de a se face dresor se lovește de îndărătnicia bătrîmului Lesnov, care nu acceptă nici în ruptul capului să acorde încredere elevului său. Conflictul acesta provoacă nenumărate încercături și peripeții pline de haz, la care participă copios și animalele. În acest film, Tatiana Koniuhova este dresoare de cîini. Se numește Valentina. e drăguță,

Oleg Popov

La realizarea filmului au contribuit desigur și o seamă de actori de circ care nu apar pe ecran. Renumitului dresor Ivan Kudriavțev i se datorează reușita episoadelor la care participă animalele. El a avut mult de lucru cu urșii, pe care a trebuit să-i adapteze mediului cinematografic, împrietenindu-i cu actorii, obișnuindu-i cu lumina puternică a reflectoarelor, cu ambianta platoului de filmare.

O operă cu patru personaje

Opera „O singură inimă” a compozitorului G. Kreitner (libretist, poetul I. Rusakov) nu are decît patru personaje. O caracteristică a operei o constituie și lipsa totală a părților pentru cor și balet. Toate aceste simplificări nu prejudiciază cu nimic conținutului emoțional.

Eroina operei este o tînără pictoriță. Natașa, a cărei viață de familie se află în impas. La ce fel de iubire au dreptul oamenii? se întreabă eroina.

Autorii nu urmăresc pînă la capăt drumul celor patru eroi. Ei lasă spectatorilor libertatea de a hotărî asupra destinelor personajelor deși se poate întrevădea un anumit deznodămînt.

În noua stagiune opera „O singură inimă” e prezentată în premieră pe scena teatrului țătar de operă și balet „Musa Djalil” din Kazan. Regizorul spectacolului, G. Miller, sublinia într-un articol recent interesul cu care a lucrat la montarea spectacolului. Opera „O singură inimă”, afirmă el, cere actorilor și regizorilor noi căutări, noi procedee. Este o înflăcărată discuție despre viață, despre dragoste și fericire

Eevi Kivi, principala interpretă a filmului „Sampo”, o coproducție sovieto-finlandeză.

DIN ODESA a ridicat ancora, cu destinația Vladivostok, nava laborator „A. I. Voeikov”, destinată cercetărilor și observațiilor hidro-meteorologice.

Nava, de construcție recentă, are un deplasament de 3.600 de tone și poate naviga fără escală trei luni și jumătate, parcurgând 15.000 de mile. La bord se află instalate 38 de laboratoare, șase macarale electrice cu ajutorul cărora pot fi studiate abisurile oceanice, precum și un întreg complex de aparate și dispozitive care permit sondarea atmosferei la mari altitudini.

După o scurtă escală la Vladivostok, nava hidro-meteorologică „A. I. Voeikov” va începe cercetări sistematice în Oceanul Pacific.

UN NOU reactor atomic a fost pus în funcțiune la Taşkent, pe lângă Institutul de fizică nucleară al Academiei de Științe din R.S.S. Uzbekă.

În curând, în capitala R.S.S. Uzbekă va avea loc o Conferință consacrată folosirii pașnice a energiei atomice, la care vor participa savanți din Moscova și Leningrad, din republicile sovietice ale Asiei Centrale, precum și din alte republici uniunale.

DUPA CE a navigat 10.000 mile în Atlantic și Marea Barentz, submarinul sovietic „Severanka” și-a încheiat cea de-a patra călătorie.

Temerarii cercetători aflați la bordul lui au adus în patrie interesante date științifice în legătură cu structura fundurilor oceanelor, cu fauna lor, au determinat noi regiuni bogate în pește și au studiat regimul luminos al apelor pentru a putea lămuri comportarea peștilor în condiții naturale.

O EXPEDIȚIE paleontologică a descoperit recent, în satul Ejoa (regiunea Perm) un imens cimitir cu reptile fosile, care au populat regiunea în urmă cu 200 de milioane de ani.

Au fost dezgropate și reconstituite 10 schelete, 13 cranii și aproape două mii de fragmente de „Deinocefali”, uriașe vertebrale din Permianul superior.

Fosile asemănătoare au mai fost descoperite în trecut în Africa de sud și America de nord. Recenta descoperire a permis cercetătorilor sovietici să tragă noi concluzii în legătură cu dezvoltarea reptilelor de-a lungul întregului Permian.

U. R. S. S.

La Moscova a luat sfârșit turneul internațional de tenis de masă cu participarea echipelor Ungariei, României și U.R.S.S. Locul întâi pe echipe a fost cucerit de jucătoarele sovietice. *In clișeu:* două dintre jucătoare.

Pacienții unei clinici celebre

Am în față dosarul nr. 20.075 care în termeni medicali de specialitate cuprinde cazul pictorului român Ștefan Șerbănescu.

Implinise abia 17 ani când a simțit că îi slăbește vederea. Tratamentul s-a dovedit ineficace. Deznădămintul fatal părea inevitabil: pictorul vedea din ce în ce mai prost și lucra tot mai greu.

Speranțele de vindecare au venit odată cu instaurarea puterii populare: în România nouă a ajuns vestea despre marele savant sovietic Filatov și despre clinica lui oftalmologică din Odesa.

Un oculist din București l-a sfătuit:

— Incercați-vă norocul la Odesa, adresați-vă Institutului „Filatov” de acolo.

Pictorul român — care între timp devenise profesor — a sosit la Institutul oftalmologic la 10 mai 1955.

Cazul noului pacient i-a impresionat profund pe medicii sovietici. Ei l-au înconjurat cu grijă și atenție caldă pe pictorul care își pierduse aproape complet vederea. Dosarul precizează laconic: acuitatea vizuală 0,1 la sută. Altfel mai vedea omul venit să-și găsească aici salvarea!

Sosi și ziua hotărâtoare în viața pacientului. Medicul Antonina Pahomova, o elevă a lui Filatov, i-a făcut cu succes operația de transplantare a corneii...

După un an și jumătate, Ștefan Șerbănescu reveni la institut pentru control. În cuvinte calde și cu ochi strălucitori el nu mai conținea să mulțumească medicilor care i-au redat vederea.

— De atunci, — povestește Antonina Pahomova, — primesc

cu regularitate din România telegrame și scrisori de mulțumire. De altminteri și noi ne simțim legați de pictorul român.

În clinica din Odesa sînt și alți pacienți romîni — Radulescu, Popa, Leonte. Ei îl cunosc pe pictorul Șerbănescu, despre care au ținut să-mi vorbească:

— Ștefan vede bine, continuă să creadă, să se consacre marii lui pasiuni.

Cu oricare dintre pacienții romîni veți sta de vorbă veți auzi aceleași cuvinte: „În persoana medicilor sovietici am găsit prieteni devotați și de nădejde”.

Iată ce a scris, în ziua ieșirii din clinică, cetățeanul român Pănescu: „Din prima zi am simțit devotamentul cu care mă îngrijea întregul personal medical. Mulțumesc din inimă lui Vladimir Sevalov și doctoriței Ludmila Bepalko, care mi-au redat vederea. N-am să-i uit niciodată”.

Dar legăturile Institutului nostru cu România nu se reduc la atât. Acordăm consultații, facem schimb de experiență cu medicii din România prietenă — îmi spune directoarea Institutului, prof. N. Pucikovskaia.

Și N. Pucikovskaia îmi arată un număr din publicația lunară „Oftalmologiceski jurnal”, care apare sub îngrijirea ei. În acest număr este publicat articolul doctorului dr. Miron, cunoscut oftalmolog din București. În interesanta sa lucrare autorul vorbește pe larg despre aplicarea metodei lui Filatov de teraputica țesuturilor și citează numeroase exemple care ilustrează eficiența ei.

M. Krisiuk

Scrisoare din Moscova

La Moscova sosesc zilnic 150 de trenuri afectate marilor trasee și 1296 garnituri din împrejurimile orașului, transportând la un loc peste 750.000 de călători. Telefoanați, indiferent la ce gară și vi se va comunica imediat ora sosirii cutărui sau cutărui tren cu cîteva zile, ba chiar cu o lună înainte. Dar există și trenuri care nu figurează în tabelele birourilor de informații. Aceste trenuri sînt întimpinate cu un fast deosebit căci e vorba de „Trenuri ale prieteniei”. De la începutul anului au sosit mai bine de douăzeci, și cum nu ne aflăm decît în septembrie, putem să nădăjduim că cifra lor va crește.

Un „Tren al prieteniei” venit din Bulgaria este tocmai pe cale de a părăsi Moscova, ducînd cu el trei sute de turiști. La 11 septembrie, a sosit la Moscova un alt „Tren al prieteniei”, de data asta cu turiști din Republica Democrată Germană. Și dacă veți avea curiozitatea să telefoanați „Inturistului”, veți putea afla că astfel de trenuri vor mai sosi și din Ungaria, încă un tren din România, altul din...

Fie ca aceste trenuri să fie cît mai multe — și nu numai trenuri ci și avioane, vapoare. Căci moscoviții, ca de altminteri întreg poporul sovietic, sînt totdeauna gata să-și primească prietenii, să le arate tot ce e vrednic de arătat, să le împărtășească succesele lor pe calea construcției pașnice.

Din inimă

Nu e mult de cînd tehnicienii și inginerii uzinei de automobile „Lihaciov” și-au luat angajamentul să-i ajute pe tovarășii lor, muncitorii, să-și ridice, în timpul liber, nivelul profesional și cultural. Nu-i vorba aici, firește, de-o activitate retribuită și nici de vreo obligație. Atunci ce i-a îndemnat să procedeze așa? L-am oprit, și l-am întrebat pe Boris Udalov, tehnician la atelierul de fierărie.

— Ciudată întrebare, ne-a răspuns. Fără să-mi ajut tovarășii nu m-aș putea simți integrat în colectivitate. Ne-am gîndit la cauzele care ne împiedică să mărim și mai mult productivitatea muncii și am ajuns la încheierea că fiecare lucrător din atelierul nostru trebuie să-și perfecționeze calificarea, să-și ridice nivelul cultural. Desigur, există școli pentru asta, dar școala încă nu înseamnă totul. Multe probleme trebuie să le rezolvăm singuri.

Tehnicianul Evgheni Pronkin, de pildă, și-a luat angajamentul să-i îndrume pe muncitorii Viktor Karpov și Iuri Kacialov. Aceștia îl consultă cu regularitate, cerîndu-i sfatul și îndrumarea în rezolvarea problemelor de matematică, fizică ș.a. Mulțumită lui Evgheni, Iuri e astăzi elev la o școală serală, iar Viktor se pregătește să dea admiterea la un Institut seral.

Pentru cei mici

Cînd începe construirea vreunui cinematograful sau unui stadion, viitorii lui vizitatori nu-și pot stăpîni dorința de a arunca o privire dincolo de hotarele șantierului. Nu de alta, dar ca să vadă cum merg lucrurile! Așa dar, cînd a început construirea unei noi și frumoase clădiri în cel de al XIV-lea cartier sud-vestic al orașului, șantierul a fost pur și simplu invadat de curioși. Clădirea, o prădiniță de copii, era cercetată mai ales de mane. Și-acum — a trecut puțin timp de-atunci — iată zecile de copii zburdînd veseli în încăperile luminoase ale noii clădiri, terminate, care, astăzi, este proprietatea lor.

Moscova arată o deosebită grijă micilor ei cetățeni. Pînă la sfîrșitul anului vor fi construite mai bine de 130 de noi clădiri pentru grădinițe de copii. Iar în cursul septenarului aproape încă 700 de asemenea clădiri, însumînd 75.000 de locuri, care vor fi puse la dispoziția micilor moscoviți.

Z. Iuriev

LUNA PRIETENIEI ROMINO-SOVIETICE

10 - 16 octombrie 1959 FESTIVALUL

FILM DISTING CU MARILE PREMII LA FESTIVALUL INTERNATIONAL AL FILMULUI DE LA MOSCVA (1959)

SOARTA UNUI OM

Ecranizarea povestirii lui M. Șolohov.

cu S. BONDARCIUK P. BORISKIN, Z. KIRIENKO, P. VOLKOV I. AVERIN, K. ALEXEEV

Caciubei

cu N. RIBNIKOV E. KOPELIAN P. USOVNICENKO S. IAKOVLEV L. HITEAeva S. STANKEVICI, I. PANICI K. SOROKIN, M. VASILIEV.

O PRODUȚIE A STUDIULUI CINEMATOGRAFIC „A. DOVZENKO” DIN RUSIA

O INTIMPLARE EXTRAORDINARĂ

A. ANUROV, M. KUZNETOV, V. TIHONOV, T. LITVINENKO, A. SOLOVIOV, V. RUDIN, P. USOVNISENKO, I. SARICEV, P. PANEV, V. PARHOMENKO.

INTR-O NOAPTE PE MONT BLANC...

...A treia zi de viscol cumplit. A treia zi de cind furtuna de zăpadă care bintuie în Alpi ne împiedică să pornim la asaltul Mont-Blanc-ului.

Grupul nostru de alpiști sovietici e alcătuit din cinci oameni: Boris Bocearov, inginer, Vladimir Uglov, student, Valentin Verșinin, inginer, Alexei Vi-sotski, feroviar și autorul acestor rinduri, cercetător științific. Sintem cu toții membri ai asociației sportive „Lokomotiv” și cei dintii alpiști sovietici cărora le-a revenit cinstea să escaladeze celebrul Mont Blanc, a cărui căciulă țuguiață albă se află la 4.810 metri înălțime.

Siliți să rămănim în cabană, nu putem totuși răbda inactivitatea totală și cercetăm împrejurimile, drumul pe care-l vom avea de străbătut. Și așa, rinzind și glumind, ne trezim la cota 4.300. Ne întorcem bine dispuși, punem mina pe piolete și ne apucăm să cioplăm în gheață o cabană.

Insuflețiți de exemplul nostru, au venit să ne dea o mină de ajutor și alpiști din alte țări, bucurându-se că pot lua parte la „subotnikul” sovietic de pe Mont Blanc.

În timp ce lucrăm, colegii străini repetă mereu: „Moskva, Sovietski, Harașo!”

Și activitatea asta febrilă durează până tirziu, cind furtuna devine de nesuportat.

...Nu vom uita nicicind seara dinaintea ascensiunii pe Mont Blanc. Nori albicioși ascundeau piscul muntelui sub straturi groase. Împreună cu alpiștii francezi Lucien Caillot, Henri Bouchet, Jean Louis și Guy Pellat am stabilit itinerariul ascensiunii.

6 august, ora 2. O noapte liniștită, fără lună. Totul este gata. În cabană și în jurul ei răsună ca un zumzet discuțiile purtate în diverse limbi, cirlicele zângănesc, gheața troznește sub talpa bocancilor.

Grupul nostru pornește cel dintii. Dar nu trece nici o oră și furtuna se dezlănțuie din nou. Vântul se întesește, ne aruncă în ochi zăpadă înghețată și se strecoară cu un urlet înfricoșător prin coridoarele dintre stînci.

Acoperindu-ne fața cu miinile, deslușind greu silueta tovarășului din față, înaintăm anevoie.

Și un gind supărător ne dă tîrcoale tot mai insistent: „Vom fi siliți oare să facem cale-întoarsă fără a fi izbiti ascensiunea pe Mont Blanc?”

Înaintind greu contra vîntului, ne îndreptăm spre cabana Vallot, cocoțată pe o coamă de munte. Cabana se află la 4.362 de metri. Drumul e anevoios. În sfîrșit ajungem. Ne scoatem îndată bo-

cancii și începem să ne frecăm picioarele înghețate bocnă.

Prietenii noștri francezi propun să ne lăsăm acolo rucsacurile ca să urcăm mai ușor. „Țimoul nu e frumos” — adaugă ei și arată cu degetul spre fereastră. Petece de nori negri sfișiați de vînt trec în goană umbrind muntele. Drept răspuns, noi propunem varianta inițială: după ce ajungem în vîrf să străbatem tot masivul Mont Blanc. E mai greu, dar mai interesant.

Îmbrăcăm toate lucrurile călduroase pe care le avem cu noi: maiouri, svetere, pulovere, cite două perechi de mănuși. Și după ce bem cafeaua fierbinte și ne legăm cu frînghia, părăsim cabana caldă bocănind pe gheața virtuoasă.

Străpungînd perdeaua de zăpadă, primele raze de soare ajung pînă la noi.

Henri Bouchet se oprește și, după ce-și potrivește aparatul, începe să filmeze ascensiunea. O pală neașteptată de vînt îi zmolge însă cutia aparatului, rostogolește departe pelicula, obiectivul, exonometrul, minindu-le cu o viteză crescîndă spre prăpastia care se cască mai încolo.

Prietenii noștri se întristează: nu vor mai putea face filmul despre ascensiunea alpiștilor sovietici pe Mont Blanc.

Căutăm să-i consolăm cum

putem: „Nu-i nimic, prieteni, data viitoare...”

Soarele se înalță leneș deasupra orizontului, luminînd zgîrcit culmile semețe ale Mont Blanc-ului.

Ținta ascensiunii noastre e tot mai aproape, vîntul suflă din ce în ce mai încet.

Și de-odată, iată-ne în vîrf!

Razele soarelui îrup orbitoare de sub perdeaua de nori, de parcă ar vrea să-i răsplătească acum pe alpiștii sovietici și francezi pentru prietenia lor, pentru voința de a învinge.

Ne îmbrățișăm și ne strîngem miinile.

Peste citeva ore, după ce am traversat în bune condițiuni masivul Mont Blanc, tot grupul nostru coboară.

...Ne-am înapoiat în patrie cu cele mai frumoase amintiri și cu sentimente de recunoștință pentru cei ce s-au străduit să facă excursia noastră în Franța cit mai plăcută, cit mai interesantă.

Am fost întimpinați cu căldură nu numai de sportivi, ci și de mii de oameni simpli.

Pretutindeni am simțit simpatia și respectul pentru țara noastră, pentru poporul nostru. Și faptul acesta ne-a însuflețit și a contribuit într-o mare măsură la succesul ascensiunii.

A. Șarunin
maestru al sportului

Casă, case

ORIZONTAL: 1)

Casă. — Casa. 2) Casă mai mare. — La orice casă (pl.) 3) În București. — Amenajare. — Bina neincepută! 4) Are neapărat o casă. — Nu se simte la locul ei. 5) Mamifer tibetan. — Casă dată altuia. 6) Cu trei zerouri în coadă. — În mijlocul mijlocului. — În pod. 7) Material întrebuițat în clădirea caselor. — Legătură. 8) Tiran — Jumătate de casă. — Sare casa (maică-sa sare masa). 9) Fac casă bună cu Othello. 10) Stive de lemne. — Fiecare casă pentru fiecare. 11) În locuință vin una lingă alta, dar pe dos. — Degerate. 12) Prefix pentru trei. — Localitate în Turcia. — A-și întemeia o casă. 13) O casă cu înfățișare

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

neplăcută — „Casa... care locuiesc”, film sovietic de mare succes.

VERTICAL: 1) La casa de cultură. — „Nouă meșteri mari/calfe și zidari, /Cu Manole zece./ Care-i și întrece”. 2) Casă. — Casa Scînteii are mai multe. 3) În orice casă (și uneori în

WIMOI

Din istoria omenirii

IN EPOCA DE PIATRA

— De ce s-a măritat cu babalicul ăsta? Ce-o fi găsit la el?

— Are multe blănuri, peșteră mare pe țărmul oceanului și un mamut de cel mai nou tip.

Campania electorală este în toi.

IN EVUL MEDIU

Folosirea magnetului în scopuri militare.

— Uite, dragă, cind am scoțit zalele pentru cavalerul ăsta, am economisit material pentru două cratite

Desene de I. GANF

carul cu fin). — Casă. — Cămașă care se face în casă. 4) Eroul cărții sovietice pentru copii „Ce-am văzut”, al cărei ultim capitol se intitulează „Acum casa noastră e la Harkov”. — În bucurie. 5) Sclav la spartani. — Face parte din confortul unei case moderne. 6) Constantin. — G. 7) Noile case au din ce în ce mai multe — 11

întrerupe din perorație pe cetățeanul turmentat. 8) Din tată-n fiu. 9) A mobila o casă. — La vechile case. 10) Pronume — Mic, dar puternic! (pl.) — Aici e aici! 11) Are mai multe case. — Case de cultură. 12) Molcomă. — În partea de sus a casei. — Locuiești într-o casă. 13) Aceia. — Muzică de cameră. — Diviziune de timp

FILMULUI SOVIETIC

cu V. CESTNOKOV V. BRENER L. LIUBAȘEVSKI, A. SESTAKOV, A. KOBALADZE, N. MAMAIEVA, K. KALINIS

cu O. STRIJENOV I. KUTEANSKI U. CEKMAREV, K. LUCIKO M. STRIJENOVA, A. IUȘKO, E. KORNILOVA, I. EFIMOV

cu M. LIVANOV B. ANDREEV, M. TAREV M. ROMANOV Z. KIRIENKO I. KOZLOVSKI L. TABARINOV, G. KOVROV E. BONDARENKO

America îl salută pe premierul sovietic

Atenția a zeci și sute de milioane de oameni din întreaga lume este ațintită spre vizita tovarășului N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., în Statele Unite ale Americii. Popoarele din toate țările speră că acest eveniment va deschide calea lichidării războiului rece, va inaugura o nouă eră în relațiile internaționale.

*

Au trecut 10 zile de când tovarășul Hrușciov a pus piciorul pe pământul Statelor Unite. Pretutindeni unde a fost în aceste zece zile, în marile orașe sau în micile gări de pe parcursul drumului de mii de kilometri străbătut de-a lungul Americii, în cluburile marii finanțe sau la uzina din San José, milioane de americani l-au întâmpinat cu căldură și cordialitate pe conducătorul guvernului Uniunii Sovietice. „Din ziua victoriei aliaților asupra Japoniei, în 1945, nu a fost văzută o mulțime atât de uriașă strinsă în jurul Casei Albe, ca acum, cu prilejul vizitei lui N. S. Hrușciov”, scria ziarul „Paris Journal”. Dar poate nicăieri ca pe drumul de la Los Angeles la San Francisco și în acest mare și frumos oraș american, populația Statelor Unite nu a avut posibilitatea să-și demonstreze sentimentele sale de prietenie față de solul poporului sovietic. După cum au subliniat agențiile americane de presă zeci de mii de oameni au constituit un adevărat cordon viu de-a lungul liniei ferate ce străbate California pentru a saluta, măcar de departe, pe șeful guvernului sovietic. Pretutindeni se puteau vedea placarde „Ne place Hrușciov”, „Pace”, „Dorim să trăim în pace”, „Continuați frumoasa operă pe care ați început-o”. După cum au anunțat agențiile americane de presă „primirea făcută la San Francisco a constituit un adevărat triumf”.

Comentariul postului de radio San Francisco a remarcat cu surprindere cât de rapid s-a adunat această uriașă masă de oameni, deși poliția a făcut eforturi susținute de a debloca de populație străzile pe care urma să treacă înaltul oaspete. Comentind această primire entuziastă, unul din cei șase corespondenți ai ziarului „New York Times” care îl însoțesc pe N. S. Hrușciov scria că „Premierul sovietic a fost primit cu cele mai entuziaste aclamații din timpul vizitei sale”. Aceste aclamații au marcat un faliment evident al uneltirilor acelor cercuri care mai urmăresc și acum să ridice obstacole în calea înțelegerii dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite, și care pentru aceasta caută să împiedice și poporul american să ia contact și să-l cunoască pe premierul sovietic. Felul direct al lui N. S. Hrușciov de a pune problemele — subliniază corespondenții presei americane — tonul sincer și deschis al declarațiilor sale, logica clară a gândurilor, concepțiilor și ideilor sale, toate acestea au trezit un răsunet uriaș în mințile și inimile a milioane de americani. Astfel unul din primele rezultate ale vizitei tovarășului Hrușciov, și nu dintre cele mai puțin importante, este că ea a sfârșit cortina de minciuni, țesută ani de-a rândul de propaganda antisovietică, a arătat adevărata înfățișare a Țării Socialismului și a conducătorilor ei. „Astăzi — scrie ziarul „New York Times” — vizita lui N. S. Hrușciov constituie tema principală și poate singura temă a tuturor discuțiilor aprinse din S.U.A.”.

Singura cale spre pace

În numeroasele declarații făcute în diferite etape ale vizitei sale, șeful guvernului sovietic a arătat limpede și precis că există o singură cale spre pacea și colaborarea tuturor popoarelor și statelor: A trăi în pace, a trăi în prietenie, aceste cuvinte ale lui N. S. Hrușciov devin pe zi ce trece tot mai populare în S.U.A. „Am venit la dv. cu cele mai bune intenții și cu inima deschisă”, a declarat șeful guvernului sovietic la Clubul național al Presei. „Noi am adus sentimente de prietenie pentru poporul american și dorința sinceră de a ajunge la îmbunătățirea relațiilor reciproce dintre țările noastre, la întărirea păcii în lumea întreagă. Acesta este principalul scop al vizitei noastre”. Cuvintele rostite la Clubul Național al Presei, la Clubul Economic, la primăria din Los Angeles, ca și la întâlnirea cu senatorii americani au făcut ca politica externă realistă și precisă a statului sovietic, eforturile sale pentru slăbirea încordării internaționale, pentru asigurarea coexistenței pașnice să devie mai clare, mai pe înțelesul a milioane de americani. Nu există o altă cale spre pace, nu există o altă ieșire din încordarea care s-a creat decât coexistența pașnică. Aceasta este una din primele concluzii care se poate trage din vizita lui N. S. Hrușciov. Această cale corespunde intereselor vitale ale tuturor popoarelor și constituie în același timp cheia pentru normalizarea relațiilor sovieto-americane.

În cuvântările sale, N. S. Hrușciov a arătat că Uniunea Sovietică dorește să se înțeleagă cu Statele Unite în probleme de importanță vitală și în primul rând în legătură cu destinderea încordării internaționale și lichidarea războiului rece, în problema dezarmării, a unui tratat de pace cu Germania, a dezvoltării comerțului mondial, a îmbunătățirii relațiilor sovieto-americane.

Comentind întâlnirea senatorilor cu N. S. Hrușciov, senatorul democrat Sparkman l-a caracterizat pe șeful guvernului sovietic ca pe un strălucit apărător al prieteniei dintre cele două mari popoare. Apreciind felul deschis în care tovarășul Hrușciov ridică problemele internaționale cele mai spinoase și soluțiile pe care el le indică pentru rezolvarea lor, ziarul New York Herald Tribune scria că Hrușciov inaugurează un nou stil în diplomație. Într-o scrisoare adresată lui N. S. Hrușciov, H. Woodman, președintele Clubului Economic sublinia că „întâlnirea membrilor clubului cu conducătorul sovietic constituie un eveniment epocal în istoria clubului nostru... Membrii clubului și majoritatea covârșitoare a oaspeților au manifestat un profund interes față de declarațiile dv și vă sint sincer recunoscători”.

O zi mare la O. N. U.

Dar unul din cele mai mărețe evenimente ale vizitei lui N. S. Hrușciov în S.U.A. l-a constituit fără îndoială istorica cuvintare rostită de conducătorul guvernului sovietic în fața Organizației Națiunilor Unite. Funcționarii O.N.U. au declarat că aflulul de public a fost fără precedent, iar numărul ziaristilor a fost cu mult mai mare decât în august 1958 când președintele Eisenhower a luat cuvântul în fața Adunării Generale.

„Să dezarmăm complet” această chemare plină de grijă pentru soarta omenirii va rămâne înscrisă cu litere de aur în istoria Organizației Națiunilor Unite. Cuvântarea lui N. S. Hrușciov, argumentarea ei bogată în idei constructive și practice, programul îndrăzneț dar în același timp foarte realist de asigurare a păcii, prezentat în încheierea ei au produs o impresie extraordinară. „Premierul sovietic Hrușciov — a scris ziarul „New York Herald Tribune” — a propus în fața O.N.U. o grandioasă schemă, chemând statele lumii să realizeze dezarmarea prin abolirea unită și simultană în patru ani a tuturor forțelor lor armate, navale și aeriene, a sta-

În cetatea filmului — la Hollywood

Ziarele din lumea întreagă au ilustrat cu lux de amănunte și întâlnirea pe care N. S. Hrușciov a avut-o la 20 septembrie cu actorii americani. Timp de mai multe săptămâni la Hollywood s-a desfășurat o adevărată cursă pentru obținerea de invitații la acest eveniment, ne care ziarista americană Mar-

N. S. Hrușciov răspunde ovațiilor mulțimii adunate pe peronul gării din San Luis Obispo.

gal își fac un punct de glorie din a ataca comunismul — scria ziarul „New York Times” — au ținut să fie de față”. Cuvântarea vie, spirituală, plină de conținut a lui N. S. Hrușciov a fost salutăată în repetate rânduri prin aplauze furtunoase. „Hrușciov s-a dovedit un orator inegalabil” — arăta corespondentul agenției U.P.I. — „El i-a impresionat pe cei citeva sute de actori care se aflau în față-i ca și pe sutele de mii de telespectatori care i-au urmărit discursul. Timp de peste o oră artiștii de la Hollywood au avut în fața lor un adevărat artist al cuvântului”. Iată câteva declarații din cele făcute după acest dejun: Marilyn Monroe: „Cea mai mare zi din istoria cinematografului”; Stanley Winter: „Ce om!”; „Am avut marea bucurie de a trăi o zi istorică din viața mea și din viața Hollywoodului”, a declarat actrița Shirley MacLaine care a învățat special citeva fraze rusești pentru a-l saluta pe N. S. Hrușciov.

Printre muncitorii americani

Chiar de la sosirea sa în S.U.A. N. S. Hrușciov și-a exprimat dorința de a se întâlni cu muncitorii americani, de a sta de vorbă cu ei. „În trecut — a declarat N. S. Hrușciov la plecarea din New York — am fost muncitor minier și cel mai bine mă simt, ca peștele în apă, în mijlocul muncitorilor. Din păcate în orașele dv. nu am avut ocazia să cunosc oameni de rind, muncitorii care sint baza vieții orașului, creatorii bogățiilor lui”. La San Francisco, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. a avut pentru prima oară posibilitatea să se întâlnească cu muncitorii americani. Vizitind sediul sindicatului muncitorilor portuari de pe litoralul Pacificului N. S. Hrușciov a fost salutat cu multă căldură de conducătorul acestui sindicat, Harry Bridges, și de mii de docheri care l-au ovaționat îndelung. Harry Bridges i-a mulțumit sincer lui Hrușciov pentru vizita lui și i-a prezentat pe soția sa. „În curând, poate chiar astăzi — a spus Bridges — soția mea îmi va da un copil. Și noi sperăm că el va crește în pace”. „Vom face totul pentru ca copiii să poată crește în pace”, i-a răspuns N. S. Hrușciov. Tinărul muncitor David Acrian i-a dăruit lui N. S. Hruș-

telor majore și armelor de distrugere”.

N. S. Hrușciov a pus în fața celei de-a XIV-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. un document de însemnătate vitală care va domina dezbaterile acestei sesiuni. Atitudinea față de acest document va constitui o adevărată piatră de încercare în ceea ce privește dorința de pace și hotărârea de a o asigura. „Acest plan se caracterizează prin caracterul nou și prin curajul care corespund cu importanța acestei probleme”, a declarat Pietro Nenni, secretar al Partidului Socialist italian. „Discursul premierului sovietic a fost strălucitor de inteligent, deoarece se adresează dorinței universale de a pune capăt războiului”, a arătat Robert Menzies, primul ministru al Australiei. Dând glas opiniilor multor muncitori din uzinele orașului englez Sheffield, unul din cele mai mari centre industriale ale Angliei, muncitorul C. Yarnings a declarat: „Hrușciov face o treabă bună în America. Planul lui de dezarmare trebuie privit cu multă seriozitate. Dacă s-ar ajunge la dezarmare nivelul de trai al tuturor ar crește imediat”.

garet Higgins l-a caracterizat drept „cel mai spectaculos dejun care a avut loc la Hollywood pentru un demnitar străin”. „Peste 800 din cei mai de seamă actori și conducători ai industriei de filme americane au participat la acest dejun”. „Cei mai importanți conducători ai industriei filmului care în gene-

ciov șapca sa de hamal. Adresându-se muncitorilor cu cuvântul tovarăș și urindu-le succes din partea muncitorilor sovietici N. S. Hrușciov a fost salutat cu tunete de aplauze. „Aș dori — a spus tovarășul Hrușciov — să vă urez ceea ce doresc muncitorii pentru viitor (exclamații: pace). Pace, e adevărat. Este nevoie de pace. Și în afară de asta vreau să vă urez ca să aveți întotdeauna de lucru și un salariu bun”. Cu multă căldură l-au salutat pe N. S. Hrușciov și muncitorii de la uzina de mașini de calcul din San José. Aici N. S. Hrușciov a luat masa cu muncitorii, s-a interesat de viața lor, de condițiile de muncă și de organizarea procesului de producție.

Desigur, uriașul succes al vizitei lui N. S. Hrușciov în S.U.A. nu poate fi și pe placul cercurilor care de ani de zile propovăduiesc „războiul rece”, și care ridică și acum obstacole în calea spre destinderea încordării internaționale și spre prietenia sovieto-americană. Luind cuvântul la Los Angeles, N. S. Hrușciov a condamnat atitudinea aceluia care vor să călărească și pe viitor calul „războiului rece” și al cursei înarmărilor. Mulți cetățeni americani care au ascultat la radio și televiziune aceste cuvinte ale lui N. S. Hrușciov, i-au trimis telegrame și mesaje în care îi mulțumesc pentru atitudinea sa fermă și condamnă ieșirile provocatoare ale primarului orașului Los Angeles care a făcut o declarație în spiritul „războiului rece”.

Tratative așteptate cu speranță

La ora cind apar aceste rânduri vizita prin orașele Statelor Unite a conducătorului guvernului sovietic ia sfârșit. La ora prinzului (ora locală) încep la reședința de la Camp David a președintelui S.U.A. tratativele între N. S. Hrușciov și D. Eisenhower. Primele luări de contact între conducătorii sovietici și americani, la începutul vizitei, au arătat așa cum sublinia ziarul „Pravda” că barometrul relațiilor sovieto-americane indică timp frumos. Sute de milioane de oameni iubitori de pace, care timp îndelungat au luptat pentru un contact personal între conducătorii celor două mari puteri, sint profund interesați de a se pune capăt „războiului rece”, de a se restabili prietenia tradițională dintre popoarele sovietic și american. Ei așteaptă cu încredere și speranță rezultatele acestor tratative. „De dimineață și până noaptea tîrziu în casele noastre nu se închid aparatele de radio. Cind ascuți știri din S.U.A. și se umple inima de mîndrie pentru patria noastră”, a declarat pe bună dreptate strungarul Seminski de la uzina Krasnii Eskavator din Kiev. „Țara noastră este în fruntea luptei pentru pace în întreaga lume. Îi dorim cu toți lui Nikita Hrușciov, luptător neobosit pentru pace, cele mai mari succese în nobila lui misiune de bunăvoință”. „În aceste zile inimile și gîndurile noastre îl însoțesc în America pe Nikita Sergheevici Hrușciov. Glasul lui este glasul milioanei săi de compatrioți, glasul omenirii iubitoare de pace”, a declarat muncitorul leningrădean Ivan Vasiliev. Oamenii muncii din țările socialiste sint pe deplin de acord cu aceste aprecieri.

După cum remarcă Ilya Ehrenburg, tratativele de la Washington pot aduce omenirii „vremea marilor speranțe”. Și toți prietenii păcii doresc ca într-adevăr așa să se întâmple.

Ion Manea